

Franckesche Stiftungen zu Halle

Providentia Dei O řzenj a opatrowánj Bořském

L'Espine, Jean

Praha, 1603

Předmluwa

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228996](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228996)

Plus male facta
Droženým Wladysławem nocert;

Panu Bistowi Slawjno-
wi z Kottensfeldu a na Pokrati-
cych / Mýsto Sudymu Dworské-
mu w Království Českém :

Panu Bělárowi z Kallstě a z
Dittersfeldu, Prokuratoru při Sau-
dech Zemských a w pěst ch na
Hradě Pražském :

A Slovnému Panu Pawlowi Win-
tlerowi gdnác Kautskému z Huttenona,
Městěninu Městského města Pražského :
Panám, Sřivagru, Kmotrům a
Přátelům mně zlobáše milým.

Lužby své každé
ho času powolné,
mám Pane Sřiva-
gře, Páni Kmotro-
wé a přátelé moci
mily wšak ugi y we
dlé toho w mýstech wěcech šťastných pro
spěchů a dleauhého zdrawí w přimně win
řugi a řádám.

A y

Mnohů

o předmluva.

Mnohá předpovídaní, někteřích vě-
cích mužů, wšs než odešla let. y potom
nize, o nynějšších letech obzvláštně pať
o létu po narození Syna Božího, po
přidruhem tisícem Osmdesátém osmém
giz minulém, se nacházela: o nichž tak é
rozmlauwání y saudy, gať na gednu
tak na druhau stranu sine stýchali, y wu-
bec wydané čekali: poněwadž mnozž,
aby se synové swěta nezděsyli, welmi ge-
zlehčowali a zecňowali / a za přiroze-
né věci, ba y nědy za syn pokláda gje-
nětější pať přeliš mnoho, gať oby tak
předpovídaní, prorockým písmem S.
podobitabyla, gimptiwlástinowali, age
mnohem ginál, nežli ti dobří a pobožní
muži mjinili, wykládali. Ale wšak, gať
gest foli, že gsau marná a pobožnost w-
rázgic nebyla, to učinowé a přiběho-
wé, kteřž se téhož léta wykonali a stali,
z nichž na mnohé swýma očima gsme
hleděli, o mnohých, a to welmi hrozných
a strašlivých stýchali, y dosawad na ně
poznámenan? (ne w těch básních a fle-
wěných

as Předmluva

metných nowinách, y powětrných rya
nečných rozprávách, nabitých w hodnos
wérných letopisných Kronykách a Histo
riích pohleděti můžeme, patrně wsech
něm wůbec wšak. Gakoz pak y gina
giz pomínulá, a wšak to Dsmdesáté o
sine následujících léta, toho dotwrdila / y
gestiě gina dotwrdowati budau / Je tiz
Kof začátkem toliko byl těch časů alet
w nichž Bůh své hrozne, wšak sprawe
dlivé sandy, kterých neštěchmošti a hři
chowé lidští, wšak y weselech stawich
oboyšhopohlaws, co mōre rozwodnēn,
wzbudili / a my také speli s ginzmi
sprawedlivých pomst a posut dobře za
slaužili. Putcēnē wšak onawati, a promě
ny rozmanitē, ginz podobných od ně
kterého sta let se nenacházi, w Regi
mennu duchowním y swětském, do Krá
lowstwi, kragin, obci a měst, nepochybo
ně wweďti bude. W kterýchžto promě
nách gakoz se toho příkladové mnozí w
Historij Cyrilijskij y swětské nacházejí.
wšak mlibě bez wgmink y wpslých y niz

X u

lich

—e Předmluva.

slich stáwá w obogjho pohlawj, a každé
 ho wěku, hroznych třešoj a sňanjenj,
 rozmanjých bjď a strastj zafuslowati,
 a ten tráň přeborěť z Kalicha hněwu
 Božjho, chřeťte neb nechťeťte, pjetí mu-
 seji: tak že mnozě tehdáž raděgubj sobě
 změťti nešli žiwu býti, winšowali. Ale
 poněwadž y smrti y žiwot w rukau a mo-
 cy samého Pána Boha našeho zůstá-
 wá: tak že se z tohoto podruží žádný, leč
 od něho, gaľo neymrchněšjho Pána,
 swým časem powołán bude, stěhowati
 nemá ani žiwota sobě nad cýl genu wa-
 ložený, třebas za ofanjenj nižadným
 spůsobem prodělawti nemůže: pro tu
 přičinu y pobožnj, žiwěšť nad potře-
 njm Žožšowým křagjch, hrozná por-
 kusenj a porýšanj ducha stělem w swých
 myslch s nemaťaušakostj čtiti a trpěti
 musj: z nichž se gedent aťoj, bezrady
 a pomocy ducha Páně tak snadně a por-
 gednau, wyplesti a wyprawiti, y swé
 myslj w tafomých anřech a proměňch,
 a rozmyšlách, náležjtě spokořowati na-
 měti

ne předmluva.

měti nebude. V kterémžto nebezpečí
stij aby věrnému lidu posláuzeno a spo
moženo bylo, přislesly Knížka o Řízení
a opatrování Boží (kterážto zna
mení dobrého přátelství, y prokazání
přímé lásky, a Křesťanství přiznání wám
odspolage oddávám, a g w Čestě reči,
pro čest a chválu Boží, pro vydělaní
spasení lidských duší, pod gměny mými
mi wubec na světlo vydávám) welmi
přislesly k tomu staui a vptjmau čestou
wede. Proti tomu zájistě neduhu není
gistišho a bezpečněgšho, leč arstwj, gat o
na samého Boha, a gč řízení y opatro
vání důvěrně spolehnauti: to gč na tom
gistočně vstřnauti, y to nepochybne wě
riti, že sám Pán Bůh náš wseček w swēt
tentu, y což oti ten w sobě obsahuje, bud
je to widitedlné aneb niewiditedlné gč ři
dy a sprawuge: Stěstj pak gat es slepěje
w tom žádně panstwj nemá, a wěp lid
stěje se manj a náhodau, aneb tressun
kém neproměňugj a nek olo tagj. Tak o
wau wypořád samo přirození hlása a

A iij

kam

o Predmluva.

famf oli člowěk swě oči obrátj, wšš: cž
stworěné wěc, smrtedlně y nesmrtedlně,
nebestě y zemřel, magičy duši y nemagi
cž, wššwědčugi wolagi a frici: je gesam
Bůh nās wššecy tak podiwne, tak mje
střně, tak rozličně, tak rozmanitě, tak we
likě, tak malé, tak mnohě učinil a stwo
řil / a takě sam gafo swě wlastnj dilo a
stworěnj, řidi, zprawuge, a opatruge.
Nebo toinu samě^o geho nepsorchowa
ně zššimu přirozenj, nic tak wlastně ne
přisluh / gafo aby Dcowskau pěci o
swě stworěnj mjei chtě / a ge wedle wu
le swě maudře řidi, a zprawowati mohē
a uměl y gaľby paľ nechtěl poněwad
sorchowaně dobrý gest: gaľby nemohē
poněwad, nypřisli, a netolik omno
homaucy ale y wššemohaucy ge: gaľ
by neuměl, poněwad gest wěcna mau
drost, a wššecy dobře y maudře učinil.
Rterg za giste swau wůli, swau moc,
swau maudrost při stworěnj wššech wě
cž dostatečně prof azal / gaľby toho tě
při zachowanj, řiženj a opatrowanj gich
pro

o předmluva.

profazovati nechtě, nemohť aneměl:
Toť nečiní Boha anižancprazdněného
ani pro rozličné péče anebřízenjtať omé
ho množství stvořených věcí, ať tať
djm. roztrúého. Za zağıstě světllost
věčná na všický všudy strany / vě pa
prstě y vypaustj: to neobsahle Boh
stwj, gedintj m swjm prozřenjm aneb
něgať jm (lidstj y však mluvě) f ynu
tj m světko všudy cožoli gest w nebi,
w poměťj, na zemi, a w moři proniřá
y prorážj. A neotliko nademšleni wée
mi pánuge / ale tať e jim přjtomně, a při
nich y w nich gest a žůstawa / pone
wadžby ginať nebyti musj y. Což zdá
si seť komu přjliš divně / ten nechtě před
ně popatř; na slunce nebestě / kterčj swau
světlostí tať welikj, a tať stvoř p dle svě
ta po gednau procházj a oswěcuje: po
tom nechtě bedlivě powážj přirozenj své
wlastnj myslj / kteráž do gedintěho my
šlenj swěho přewelikě množství rozlič
ných věcí po gednau, bezewšj práce a
těžkosti, zahrnauti může: y gať by tedj
A v prosjm

se Předmluva.

prošm ten, kterýž tak slunce tak mysl
stworil, na mnohém více věch patřiti a
gich opatřiti nemohé : A tak, což sem
napřed powěděl, tím takčným zámě-
rám, v těchto náramně zřech a nebez-
pečných časch, v takových bautech a
rozličných po všem Světě proměnách
člověku pobožnému a bezpečnějši ge-
rada, léf ařstvi, a potěšení / Pánu Bo-
hu všemohaučim sebe v oslecko své-
důvěrně ochraně poručiti / pod mo-
nau ochranau pravice geho Božské v
bezpečnosti odpočívati / y na geho říze-
ní a opatrování stále zpoléhati : v té-
hotovosti, cožli on buď libého neb ne-
libého na něho possle, je to rád přigma-
ti a oslecko trpělivě snášeti chce. Sinak
kdo se chová, a nobř / v přibylém
rozumem přičiněných, však spra-
vedlivých Soudů geho, kterýž gest
přčina oslech přičin nepřibyl, wstí-
hnutí vsyluge / a nemoha tomu dosti
bčiniti, proti Bohu se zpuz, na něho
repe, osudu geho konečného a věčné-
mu,

— Předmluva.

mu, na odpor se staví, tak ovi tím svým
předsevzetím nic jiné^o ne spůsobí / nežli
že gafo Rán, kterýchž neša na sobě gzdne
ho, po vůli jeho giti nechce, ale požadu
nohama kopá a hází. prutem aneb bi
čem vni Rán, osiruhami více a více
bodem bývá / a vsak nic méně kamž
gldný geti vniat. tam také předeč giti
má. Od takové drzosti a vsstecno
sti tato Růže a věrné odvožuje / a k o
nohmu pobožnému smyslu vprjmau ce
su vřazuje / vssteko což o tomto Arty
kuli vsstjdomosti smysleno bti má, a
mluviti se má, pěkně vypisuje / roz
ličnými příklady pro správné gsmysle
tíže, y patrně vyvádí / a dává
Dělna Svateho, obzvláště pak Žal
my Davida Krále a Proreka Božího
povrhuje. Galym pak pořádkem se
psaná gsmysl, též galého by pro spěchu po
býdnámy, z čitání geshonabiti mo
la / conumy. Pane Svagře Pane
Kmotrovi a přáteli milí, y spolu sva
mil giny nmož pobožní lidé, z Před
mluvy

o předmluva.

mluvy k Čtenáři pobožnému předlo-
 žené, snadno porozumíte. Máme k
 vám celou důvěrnost, a nepochybnu
 naděgi, že toto mě k sobě ohlášeni,
 v wděčné myšli a dobrého přátelství
 zgetvně proneseni, wděčnou také my-
 šli přiznate. / a mne sobě v Křesťan-
 ství láste, každého času poručeního mi-
 ti budete. Gmím pak všechněm, a
 zvláště těm mudrlantům a drzým pře-
 suzovačům, čímž se nikdy nic, než co
 sami, buď smysli aneb píš, nelíbí / a
 bych se zalibil, toho neřadám / aniž o to
 stogím. Nebo gíná zapomenu bych
 na to, že gsem člověk / kterýžto zbeau-
 diti, klesnauti, ano v padnauti, netoliko
 mohu, ale také musím : poněvadž sám
 soliko Bůh pravdomluvný / a každý
 člověk, gatz písmo mluv, a my se
 k tomu wol aneb newol znáti musíme /
 k lamárem gest. Dán v Řeckém mē-
 ště Pražském v Pondělý den památky
 Šimona a Jůdy, gíná I hadeasse /
 Svatých Apostolů a Jezu Křistav kři-
 stopaného

— předmluva —

Jovaného hlasatelů to gest, XXVIII.
dne Měsíce Října / Léta M. D. XCI.
kteréhožto dne před rokem náš milý
Kmoir a věrný přítel, M. Matěj
Bydžovský; Avenčnu, v domě svém
na Starém městě Pražském, plný věs-
tu a starosti dobré, po ogně v Panu v-
šnul; a život svůj chvalitebně doko-
nal.

Vám wolný
k službám

Vincent J. Jich

4 Jan Kocch; Kocně-
tu; Pisat Radni Mě-
stho města Pražského.

opi-
ma -

Is Ruff. W.

Kerig, mal.

Is Ruff. W.
Kerig, mal.

Předmluva k Extenari Pobožnému.

Naděje jsem na
před, Extenari pobož-
ný / že křeslení a o-
patrování Božího w
gedněl až dle věcn se na-
chází : ale wšak ge-
stě y toho ruce z po-
třebu své doložiti mu-

šim.

Kdož
by sandu
Božího spro-
wati chtěl,
vpadne do
propasti.

Wáh gest
svrchowa-
ná přičina
gungch přiči-
nin.

Kdož
saudy Boží
stihá v pod-
bný gest.

Wlece
něma hosti
w domě cy-
stmu.

A Kdož by kosi wessm wssudh přičin y
stutůw a sandůw Božských wyhledáwati
chtěl, a ty wstihnauti wshlewat / že ten kaž-
dý do propasti náramně hlubokě wpadne /
který wplynauti mocn nebude, ale nawě-
st y ni tonauti musí, poněwadž Wáh, če-
hož y prvé doloženo, hej wněst gest přičina
wssch gungch přičin / a wůle geho gest ney-
svrchowanějši Prawidlo spravedlnosti y
práva.

A W pravdě kdož by radu spravedlivého
saudu Božího proro straffowati a stihati v-
musl měl / žeby se s dūm ysslem geho we-
ssm nesrownáwala / ten mnohém méně
t stihání připustěn bŕci má, nežli kdož přiči-
nůw gsa a wěhosti mu, chtělby řád a kážeti
hospodáře toho kupiti a haněti, který mu v
sebe

— Předmluva.

sebe toliko přes noc hospody a přesezení zlá
sply dopřál: aneb ten Enzozemec, kterýchby
práva arstanem nej některého místa, nená-
ležíte walchowal a přesuzowal / gsa toliko
w suchostách neb domcích šenkowních té
hoj města znám. Krátce mluvě, ten drg
člowěk, kterýchby saudy a skutky Božské w se-
řečně přemítati a přesuzowati chtěl, gest po-
dobný dítki / kterej o dile Dce svého řeme-
slu / a umělého chce saud wynášeti Džbrž
můžeme horšiwodobniti pacholku, neb mar-
štaléti / kterýchby se o to pokusiti směl, a ná-
lem sprawedliwě slawného saudu Zemského
wssetěně a neprávě natiskati / proto je ně-
když Wána svého, gednoho z Saudců Zem-
ských teněř ed Palácem a saudnan světni-
ci držiwal Džbrž at krátce zawru, a praw-
du gedním slowem oznámim, takowg drg
a ranikowg verhač Božského saudu a spra-
wedlnosti, mnohém ihowadilegšsi y nesae-
šwedlněšsi gest, nežli nerozumng Kán a
meřet / řobn lidšských gednánj rady a sau-
du rozlučowati chtěl.

¶ Co aest zaqistě člowěk přitrownanš f
Wobu? qistě daleko nižši a wcorupněšši, než-
li ten nemensši čerwiček aneb Komár při-
rownanš f Člowěku. Gestli medle slusné
a náležite / aby Wáh wssemohauč, to aest
wěčná

2. Enzozem-
cy w městě
ne přewědos
memu.

3. Dítě
saudicomu
o dile Dce
sweho.

4. Pachol-
ku Panšče-
ho tóně hš-
dagicomu.

5. Konia
meřetowi o
lidšských ra-
dách saudj-
cynu.

Co gest člo-
wěk proti
Wobu?

Wobu?

wěčná

o předmluva.

Ocho sto o
blíže ani
stínu sněti
nemáje.

1. Podo-
benství na
rádci Krá-
lovství.

2. Na Sed-
láku tragi-
my nepové-
dom.

3. Potud
a gat po-
bojní mo-
han saudy
Boji ro-
vojovati.

věčná maudrost a spravedlnost, do svých
regných rad toho stvoření povolával / kre-
rě; netu blešku, ale ani stínu obličejeho Do-
steho, aby na něj pohledělo, sněti nemáje:
nšbrž před ním se wšeligať vkrhwa / gat-
koli se nřádnyim spůsobem vkrhiti nemáje?
Kdožby prošim w radě některého Krále a
Kněze seděti a přimluwu činit směl / ne-
gsa prvé powědom předsewzeti geho / a ne-
znage podlé wšech *Circumstancy* na čemby ta
wěc o kterauž hennw ce činiti, podstatně zá-
ležela? Kteržby Sedlák aneb woráč tak ne-
staudně byl / aby zarčen gsa do cnyh a ne-
známě země, před obhwtateli gegimi tím se
wýchlubowati směl / že léve rozumj přiroze-
ni země těš Kragim / a gatěhoby dělání se
mene potřebowala / nežli ti Sedlácy a wo-
ráči, kteříž tam od mladosti wychowáni byti
y takowými pracemi wstawičně se zaměst-
knawali? Přewšugerat nesmjnyim spáso-
bem skutek stvoření tohoto swěta z ničeh-
hož, denni dělání a worání země: rovně
gako stwořitel Neba y Země, newyššizid-
nyim spůsobem Sedláka neb woráče přew-
šuge.

A Ale gatž gest koli, woněwadž Báh gest
storchowaná rozumnost / w člowěku pak g-
střičky toliko rozumu, a ty w popeli hluboce
zakopaně.

Čtenář.

zakopaně, se nacházejí: pobožný člověk
máje Boží soudy a každou rozvažovati /
v nich často rozjímání v své myšlence
vati / však s křídly s hrůzou a křesněním
gineho ničehož v tom pobožném předse-
vzeti nemohlédá waze / nežli aby temněst
rozumu jeho poněkud osvěcení dojíti
mohla. Pakli se toho wesslech věcech
nenachází, gakož se w skutku nenachází
poněwadž soudomé Boží gsaui propast pře-
welmi hluboká / tedy každý pobožný nechť
zná y dobře na to památke / že gest člo-
věk od něhož gako stvoření. Bohu ga-
ko stvořiteli, žádné mýrny a žádného přis-
rownání není. Nebo ginák, to gest, kdy-
by člověk wsslech skutky a rady Božské
stihnauti mohl / tedy by mezi Bohem a člo-
věkem žádného rozdílu nebylo: proto že-
by tím způsobem Božské rady s lidským
saudem se srownáwaly / což gť nemožné.

Uprorok nelenpši gest rada / aby se
w tě wěch každých pobožný na vzbě držel / a
na tečnosti Božské, kteréž rozum jeho bud-
en pat gatkoli bystřejším wtipem obdařen
co nebesa zemi přewyššigi, wjděny se ne-
moháwaly / než radě gí skutkům a soudům
Božským wemšiponážnosti se klaněl / a
Apostolem Swatým Pawlem posle-

Soudomé Bo-
ží propast be-
jedné.

Boha e člo-
věku není žado-
ná proporia.

Lepe gest
člověku e sauo-
dum Božským
hlavou vřede
pokloniti / než
si se na ně wle-
tečně wptá-
wati.

o předmluva

Říman. 11. na na kolena, tato slova říká: Ohlu-
botosti Bohatství a maudrosti, y v něm
Božího / gat nespřatredlní gsau sando-
wé geho / a newyřizředlné cesty geho.
Nebo kdo poznal mysl Páně? aneb kdo
jemu radil? aneb kdo první dal gemu, a
bude mu odplaceno? poněwadž z něho.
Kře něho, a w něm gsau wsecky věcy:
gemuž sláva na věky: Amen.

Ps. 138. Eť nám
a Bohu w Ps.
sine wygero-
no / toho bez-
pečně woble-
dawat můje-
me.

A To wykonage: tedy potom toho cožo-
li o té věcy w Ps. smě Swatém wygero-
no se nachází: bude mochy wseho wyhledá-
wati / y sewši wážnošti w čas každého po-
kuseňi pro spokogeni a w gistoré vystaweni
swého swědomi, pobožně požíwati: mage
t Bohu swému gístau důvěrnost / že ge-
ho řízení a opatrowání, geho ocomská pě-
če o něho, (wšak pēče bezewši starosti a
práce) tak ho na každém místě zprawuge
a opatruge / aby ani włáset s hlavy ge-
ho bez wůle Boží nespád / gatžkoli ďábel
s swým Komonstwem a s swými nástro-
gi gat newiditedlně tak widitedlně
mnohé a nebezpečné wslady mu vykawičně
činj.

Ps. 138. Na čem
se lidem wyse-
gastawuž / a
by o Božstém
opatrowání
sewěřiti.

A Ti lidé, kteříž tohoto Artykule nábo-
ženství Křesťanského dobře powědomi a
w něm zdrawěmu y pobožnému smyslu
w stjdmosti

Ab Wozh golt
gugol. Tienat. ribow el.

to štěstí a poníženosti náležitě w
čení nešťau / twice bláznivého rozumu
svého nešťi Slova Božího následujícíe /
na tom se nejvíce zaplawugi, křáagice:
Gestli (prh) řízení a opatrování Bo-
žské tento Swět zprawuge / proč se pat
obněgáne dobrým zle, a zlym dobře wede?
poněmadž spravedlnost toho wnhledáwa/
aby se dobrým dobře, a zlym zle wedlo.
Ale takowj toho, kdo gsau práwě dobrí sa-
neb zli, co gest opravdowě dobré aneb zlé,
kde se to stau a ne gen z důmyslu, buď
dobře aneb zle wede, na čemž při Arth-
kuli tomto nejvíce záleží, neznaží. B ře
přičin, když rozum lidšťj tohoto propo-
wědění (poněmadž se zde dobrým dobře a
zlym zle netweđe gakž to° spravedlnost wnh-
ledáwa) tento záwěrek činí / že Božské
opatrování lidi nezprawuge / a z toho po-
tom n na ten důmysl přichází / gakoby
marná n daremní práce byla těch, kteříž
slechetně a pobožně žíwi bžti wslugi / be-
ra při tom důwod z každodenního zkušenj
že žíwoť zlych častokrát dobrými, a napro-
ti tomu žíwoť dobrých, zlymi wěcmi o-
plšwa / w tom se nesmyslným a práwě
bláznovým rozumem bžti pronášjí. Ne-
bo z propowědění napředpołożeného četo zá-
wěreť

Ab. Ta-
leat.
Pontifi-
ces, in
rakone
3.

U w čem gsau
na nejwěšší
omylu.

Ho zum třetě
blandi přiž a
ženj Božsem.

o Předmluva

Čak se to mu
rozuměti má /
že se dobr m
že a žem doba
řena světeve-
te.

Proč Bůh do-
paušl aby se
geho mšmžbe
že wedko.

wěreš pogjet měl / se o fency dobrých aneb
žlých lidí, ginák nežli lidé obyčej magi
saudiet se mušš.

A Žim zagistě, že Bůh y žhm dobrých
wěch častokrát zwolně požiwati dowaššij
Žizeni a oparrowání geho, žádně auho-
ny netrpíranobř, tudy se nesmurná dobro-
ta a trvěliwost geho patrně pronáššij, a wu-
bec oswědčuje.

Že pak wěrní a Bohu
milí, mnohým bjdám a saužením zde
poddání bhwagi / w nichž ge Bůh mi-
mo, gině lidi gako w něgatké swě štkole v-
stawičně cwiči / to se promnohě a nemu-
hnutelně potřebně přičinýdže. Předně,

abij dobrociwosti Božské a geho lásky. D-

comské žle nevjíwali: potom, že y oni káž-

děho dne proti němu welice hřessice, šku-

reč něho trestání potřebuji: naposledy a-

bij o budauchm a lepšim žiwotu dowěr-

nějšsinaděgi měli. A tak dobřij čim twr-

dšij kážej a cwičení, trvěliwě podnikati

budau / tlm slawnějšij Božské moc w ge

gich wtrějštwij se wšáje / a oni gako sednari

a wdatni žapašij, tlm slawnějšij mzdau

a odpławau darowání budau. A tak krátce

tuto řeč zawru, žli se niškž dobře nema-

gi / čimž gšau sami minni: ale dobrým,

děg se snijmi co děg ná Swěťe romro,

niškž

Žli mēdš se
dobře nemagi
a dobřij mšmž
že.

Čtenář.

někdy se zle newede / čehož se gím z milo-
sti Boží, a paněho milosrdenství dostá-
vá : poněvadž zřím v dobré věcy se zle-
mu, ale dobrým v zlé k dobrému vřdy, ch-
stauji.

A Za gest Summa tohoto Křesťan-
ského, a pravé maudrosti nebeské páněho
včeni / o kterém se tělo s duchem v sídech
pobožných, pro čas zformancé, a ge-
mu nelibé, velmi často dyspuce / a vsta-
vichy bog wede. Ale Čtenář pobožný,
aby tělo nepřemáhalo, nřeb aby raděgi
duch wítěyl / tato Kniha tobě, v gi-
ním věrným a pravé pobožnostim lo-
ním, podléme^o zdání welice nápomocná
bude. Čtenář také z titule neb nápisu ge-
gihobezpochyby les poněkud wrozuměl
v petom řdy wnj dále zbedliwosti čitari
budeš, nemalau platnost a přesvěch, k
spasení své dussi w skutku poznáš. Wšak
nic méně aby lersí chut k čitání w nj mi-
ti mohl / v což čitari budeš, to snáze w
paměti skládal / widělo mi se ja přikre-
né Summu gegi a pořádek kterým se
psaná aest, tobě před oči předložiti.

A Kniha tedy tato popokojení s po-
čátku toho základu / je zdravé včeni o
Křesťenji a opatrowání Boží, věrný
lid

Wšak toto
vřtomné kni-
zy.

Summa
toto Knihu o
Křesťenji a opa-
trowání Bo-
ží.

o předmluva

Co gekopatrowánj Boží.

lid Boží, gat w protiwensinich, tak w lékařech wiecech w powinnosti držuge / bawo swědomj kroti a spokoguge / a neže / sinim pokussem wstijic wycházet / kteráž rozličných proměn tohoto swěta zemské pocházegj / čehož w yborními swědky muží swatími, Dawidem, Jobem, Jeremiášsem, Pawlem, n samým Pánem a Spasitelem našim Jeau Kristem, potwzuge a dowodi: hned za tím wyslánj aneb wyswětlenj Božského opatrowánj předkládá, a důwodně etazuje / že gest předimná prozřetedlnost a rada wěčná, nenswobodněgssj, a neproměnitelná, nenswranedliněgssj, a nenyborněgssj / kterážto Bůh činj n pšobi, což dobrého gest / a negsawodem zlého, na lidské pokolaj zlé, to gest pokuty a pomsty pro hřichy, swranedlině dopaušstj / ale wšak dobré n zlé k swěcti a chwále n wywolengch swých spasenj tjdj a jpramuge.

**Kazde-
genj této Knj-
ky o Božsem
opatrowánj
na čepuáš-
ky.**

A Po wyswětlenj a wrgádkenj n sšich něch částek tohoto wyslánj, a vřazanjegho přičinnj konečné, o Řízenj a opatrowánj Božském / gruntemněgssj a reššifněgssj rozzimánj w sobě tato Knjka obsahuge / kteráž se wztahuge předně na wesskeren Swět wtegně / a potom obzwláštně

1. Kapit.

zmláštěné, k každé věci stvořené / ale ney-
wice k lidskému pokolení, a neywlastněgi
k geho Swatě Chřtvi : A tak Knížka ta
to pro lepši wyrozumění a snadnějši spa-
matowání, na čtyry částky rozděliti se
může.

2.
3.
4.

A Z nichž w první wyčítá swědky mno-
hé a rozličné / kterých se w tomto širokém a
hlubokém okřstku Swěta obsahují / a
nám se rčed oči předkládají / wšak s tím
doložením, potudž o nich Písma Swatá
zmínku činí. Nebo kdyby se wšickni swěd-
kové Křizeni a Dpatrowáni Božího na
tomto swětě wystaveni počítati měli /
mnoho času y Pápiřu byloby k tomu po-
řebí; aniž jeden člověk, gakkoli wšipný
a pracowitý, tomuby dosti věiniti mohl.
A protož w Knížce této, Swět tento wšsec
ten s swými částkami, tak auhntem k spa-
tkowání se předkládá, totiž že gest Palác
znamenitý, mandrosti, moci y dobroty
stworitele swého / a dílo, gehož žádný člo-
věk následowati nemůže, y ničehož věině-
né / dílo nestálegši, neyprostrannějši a
neyširši, y welmi mýrně a rovně rozděle-
né : kteráž sama maudrost Boží bezesší
auheny a nakitání yprawuje. A tomuto
swědku neyřednějšimu, kteráž tak zna-
menitě

Summa
První částky
Swěto we
Dpatrowání
Božského na
tomto Swětě.

1. Swět tento
to s swými část-
kami.

Co gest Swět

2. Angelo
swatý.

B iij

menitě

as Předmluva

mentén tak párné a lidem náramně v-
žitéčné svědecw; mndarwá. hned také An-
geln swatě za swědky přivodj / w pravdě
swědky, pro rozličná gmená, za mentie /
z nichžto gedenkaždý tomu, galky Pan a
stworitel gegich bžti musí, porozuměti
může. Do Angelůw t Nebesům přistupu-
ge / a oblohy gegich širokostj welikost wy-
chwaluge: tolikéž w hnutí newyprawite-
lnau hbitost a rychlost, mamentau vo-
tom ozdoby, w wedlé toho rozličné učiněny
a všitky / kteréz wšickni lidé od nebes a ge-
gich oblohy přigimajj. Wopisuje potom
slunečné přirození, kteréz gest swětlé, hor-
lé, a náramně hbité: tolikéž měsíce a we-
dlé tohož některých ginsch hwězd w čtyř žiw-
lůw, totiž ohně, powětří, wody a země
wlastnostj oznamuge. Do žiwlůw t wě-
gem z nich složeným přistup sobě činj a od-
ělowěkazatěel běte: poněmadž ten kobra-
zu Božímu stwofen, a z těla azdušse (necht
tak dim) předtwně složen gest. Potom j
Gini žiwotčigina stwofara a žiwotčichy myčítá / křetiz
pro člowěka stwofení, a gemu w podda-
nost od Boha wwezení gsau: w gegichžto
stwofení a swůsobu žiwota, w hnutí, ob-
zřetláštnj maudrost stwofitele a zpráwce
w oparowanjka gegich se stkwj. Ale o těchto
stwofených

3. Nebesa v
obloha ge-
gich.

4. Slunce
měsíc a hwě-
dy.

5. Čtyř žiw-
olowě.

6. Wěc z gem
ginsch složene

Člowět.

Gini žiwotčigina
stwofara a žiwotčichy
myčítá.

Čtenář.

stvořených obzvláštně, však jen poludž předsejzeri tomuto vžitčné gest, wyprawe : o wolu, oslu, psu, cwečtách, ko- ni, slepien, kohoutu, wlastrowic, wrab- cy, holubien, frkawech, wčeličtách, mausse, mrawench, pawauku, wepři d- wofém y ptomém, gelenu, wsku, lissce, lwu, a nedwědu. Též o welrybich, y gt- ných rybách : potom pak o zrostlinách a bylínách : Znichžto rozgimánj a roz- myšlowánj twému, o pobožný Čtenář obzvláštně přednášji, Oliwu, myrhu, růži, lilium, winný kmen, winuicy, o- stružiny, trní, y některé stromowj. Při koncy gestie této prwnj částky, y o wčecch dusse neimagicch jmjnu činj / gako, o wodě, Chlebu, Wjnu, Stalách, žlari a stříbru, z kterýchžto wěch stwořených, tak mnohých y tak rozličných, rozmanitá a wetmi prospěšná naučení předkládá / gi- mižby pobežný člowěk f chli a koncy aegi- mu, to gest f opatrowání Božstwu, kic- rěž se wěch stwořených wčecch gako wy- té spoutuges, co za rukou domeden byl / aby se wčil w jce a wjee den po dni poznáwari, y náležitých walami oslawowari toho- kterž kolik wěch pronás stwořených, a- bychom gich wedlé náležitosti a potřeby, y

Howada, zwa-
řata, Ptaca
two, roby.

zrostliny, kha-
liny, stromo-
we, do- ni
zrostkowěti

Wěcy bezdu-
šné / wšak člo-
wěku pohodi-
ne.

Wěcy bezdu-
šné / wšak člo-
wěku pohodi-
ne.

W v časem

o Předmluva

časem pro rozkoš zvolně požívali, krmí,
chowa, opatruge / v pŕiklady tak mnohých
prospěšných naučení nám na nich před-
kládá.

Summa
Druhé částky te-
to Knižky /
Opatrování
Cirkwe od
Boha.

Základ mě-
rych sám Bůh.

Nepřátelé
Cirkwe / gumi
Bůh Cirkwi
Probiti bránj.

A B druhé částce Knižky tato, o Bo-
žím řízení a Opatrování, genž se spartu-
ge pŕi Cirkwi wolených Božich wyprawu-
ge : kterčto Cirkwe, předně w zachování
přewelmi oswjčená sláwa Boží se oswěd-
čuje / a neywyšši štěstj wěrných a wole-
ných Božich / gegichž základ gest Bůh.
Dtec / Syn geho milý, Spasitel a ob-
házece / Duch pat Swatý poswětitel,
spráwce a ředitel : Kterčž w své společ-
nosti aneb w svém městě, za práwa geho
pŕikázanj, a za radu Písma Swatá ma-
gi. Potom obwzlaštj Boží lásee, kre-
rauž Cirkew swau Bůh miluge, obšir-
ně wyprawuge / a též lásky grunt : wy-
wššenost, welikost, a stálost wtaguge. Na-
proti tomu také nepřátelj též Cirkwe
stawj / totiž Satana, Swět, pokrnce : a
modláke : a wedlé toho mnohými důwody
potwzuge / že gegich wšsecka gednání a
wšlowání proti Cirkwi Boží, gsau da-
remni : protože Bůh obwzlaštj pŕci o
swau Cirkew má. Ežehož mnohými slo-
wy i proroků a Apostolů Swatých pŕi-
wedemjme

EE štendář.

wdomnmi / rěj dāwodn j přirozenj Bož. Neb o své
molené obzwo-
lassinj věcma.
 řeho wzajmni dowodi : obzwlāssině pak Přeladomě
na mnohých
smatých Bož
bch.
 o geho debrotiwosti a maudressi / o kie-
 rěj patně swiděi Adam, Mojsš, Lid
 Izraelsk, a wěrnā Chřtew Křestanskā.
 Ale potomně tauj pěti oparowānj Bož-
 řeho, kterauž wšemohauch Pān Būh
 nās o své wěrně mui rāci / na Jākobo-
 wi, Jožeffowi, Dawidowi, Eliāšowi,
 Elišcei, a oněch Mudrech wšchod-
 nich, mnohém obzwlāssiněgi wřazuge.
 Kterāžto pěče Božská, při obraně a o-
 chraně Chřtwe wěrně, že gest mnohém
 plamněgšj, a parněgšj, toho dowodj / pe-
 něwadž ena hned od pečātku stworenj
 Swěta, bywšsi wštwoboženā z ney wēt-
 šch, neyškodlivěgšich, a neyžāhubněg-
 šch nebezpečnstwj, až do tohoto času ži-
 stāwā / nomhmi pomocii gšauc potwr-
 ženā / tehdaž řdnj nepřātelē gegi nepochyb-
 nau naděgi mēli / že nad ni gštē wšējstwj nā.
 wedlē wūle své oborzi : anobř v prořfed-
 smrti gšauc objwēnā, y proti nšsechnēm
 wzřetlostem gegi chřtmanřch awřrnuřch
 předsewjeti, obhāženā, y w bezpečnosti
 postawēnā : tak že naposledy, an nā to
 wšš gmenowānj nepřātelē gegi hbedēli /
 wplynuwšsi z toho moke wšsech neřestī a
Stāwa Bož-
ji obzwlāssiněgi
při obhagowě-
ni Chřtwe
swatē.
Kterāž gest a
žstāwā wšdn-
tj nepřemož-
nā.
 cčjsošj

o Předmluva

řekost, do portu žádostivého / galskost
tomu oni všemi způsob, však daremně
překáželi, s svou lodičkou se přiklamila.

A Aponēwadſ paſ gſ daleſo wiſſi a
ſtraſſiwēgſi naſtāwagi nebeſpečeniſwi
tānſ poſādlem Knjſa tato wywēuge: Je
Būh ſwēch wolēnſch, proſi wyteſkoſti

Wšb geſte po-
tneſ ſwé mo-
tne opa truge-
a ſaſ ge mo-
ſwébojuce.

gich / a meč na obědvě straně brauſſenſch,
promiſlagich ſrdce / ſvau miloſtj a miſo-
ſtvenſtvim obhaguje / tať je potom oni
obzvláſtnim Božíhm gich opatrová-
nim, v z gcho volut, kterěž Důh na ſvau
Chřtens ſpawedlivým ſaudem čaſtokrát
dopauſtřil, k wſwobozenj přicházejí : a je-
mimo tento ſpáſeb wngiti a wſwobozenj
z nebezpečeními, giněho ſe nenacháží / to-
ho příkladem Doelovhm Abrahamovhm
Izozovhm, Dawidovhm, y něctech
mučedníků wěrných domodj a potvůrje

2. Takout obzvláštní a opravdu zá-
 hození. Což značí a gířích a záhubných ne-
 stve z nebezpečí. Což značí a záhubných ne-
 zřejmých příchů. Což značí a záhubných ne-
 stve nám to. Což značí a záhubných ne-
 semstvi. Což značí a záhubných ne-
 šaupení našle. Což značí a záhubných ne-
 ho. Což značí a záhubných ne-
 diuau.

¶ Čtenář.

dítanau, y všemi spůsobny t spartování
 hodnau Chrtwe Boží správu: Kteráž ^{Chrtwe ad aest}
 ačeli na tomto světě velmi mdlá a ne- ^{mdlá / mláť}
 dostatečná gť/wšťak nic méně, tdyž Svět ^{nepohutědla}
 kupadu svěmu pospichage se kormauti, ^{ne jstáwa.}
 bať i y boki, y prostřed swých a hlawních
 nepřátel nepohutědná jstáwa: proto-
 že hlasu wádce swého a nemysliho Pa-
 stýše poslauchá/geho sšlepěgi následuge/
 a služebnisky aneb Pastýři ed něho wstano
 wengm se ztizeně spravuge: ktekjstio ač-
 teli y lidj málo wáženi bhwagi/a swět ge
 y sebe za smeti a ohryzky toliko pokládá:
 wšťak nic méně wčny přediwně y twjše ro-
 zumu lidškému nepodobně, y milosti a lá-
 sťy geho y pomocy ducha Swatého sru-
 sebugi. Zbrog tolikéž Chrtwe Boží že gť ^{Zbrog Ciro}
 já račná / poněwadž gi žádný ani pro- ^{two geť Wi}
 razni, ani prostětelci nemáže. A protož o- ^{ra, modlwa}
 ná také gšauť ni náležítě zewšsich stran o- ^{a nowp žiwot}
 patřená t ždyčy nepřemožená a witéž. ^{a gine ctnost}
 ch jstáwa. Za pak zbrog že w sobě tyto ^{swatě.}
 kusy obzřelá sšinně obsahuge / totiž žiwau
 wšiu w Bohu swého / wrauch a ponije-
 nau modlitbu a obnoveni žiwota/a wmr-
 tnowání Adama starého / t nimž také že
 přjstusťea naděge, důwěrnost, láska, poslu-
 šenstwj Bohu, a geho gistá ochrana: od-
 fudy

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Předmluva

Lidš potom pochází potog a radoš než-
gistiš / kterej wěrnj, y vproštěd neyotruc-
něgšich trápenj, požiwagi.

Summa
třetí částj od
povědi na ně-
stera ranhanj
proti opatro-
wánj Božímu

A Dále w třetí částce Knížka tato na
některé otázky, aneb raděgi rauhawé y v-
trhawé Ržizenj a opatrowánj Božského
dětj, náležité odpovědi dáwa / a to na
tyto gmenowité : Sešli se Božšm o-
patrowánim wšecko wšudy k jdi, odkud
pak to přichází, že otrpšlet tohoto Swěta
tolika a takowšmi baukemi, y wšeho zlé-
ho rozwodněním trápen a žěžowán bý-
wa ? Proč cinnost potupená a gako noba-
mi posllapaná gest ? Zlost pak a neshle-
chernost docházegic pomyšlenj, neytwice
panstwj aneb raděgi tyranstwj prowodj ?
Odkud w lidšych wěcech takowé a takroz-
manité bauke, smyšlenice, a mjštrné pro-
měny pocházegj ? Proč Bůh takowé smj-
šenice a dtwné proměny sřáđi ? Gakau
šřodu ten důmysl přinášj / řkonby člověk
wěřil, žena swěťe tomo wšecky wěny ná-
hodau, mani, aneb trestuškem se obracegi ?
Proč neshlechternj nad dobrým itak dlu-
ho panstwj drži.

Nespáso-
bowe přichá-
Boží.

A Ale wšak prwe nežli Knížka tato na
otázky gř předložené, y gine gim podo-
bné odpowídá / mrawy a spášobn, raděgi
nespášobn

† Tizenáct.

nespůsoby těch vřhačů vyplýuge / y ge-
gich nesmyslnau zpauru y ohavnau ne-
vděčně myslí nespolečenost. Jmžmi bar-
wami maluge. A hned zatím věj, y mno-
hými důvedy vřazuge / že Bůh vsjecko
maudke a spravedlivě řjdi, čmž, a dylo
svě vykonává: že geho spravedlivá přj-
snost, s nesmírnau dobrotivostí se spolču-
ge: že hřjchové nášši daleko tážjich pofur
a přjsnějšjho trestáni, nežli to gest, kterě
my na světě tomto snášjme, a trpělivě
snášeti gme porovní, zaslubugi; že my
Pána Boha svého wewšech skutech ge-
ho ošlawowati máme: že bjdami a sfa-
zenjm, k upoznánj sami sebi přjwogowáni
bžti musíme; tak abychem se Bohu své-
mu wice a wjce den odedne poddávali: že
se těmipofutami wездеjšjmi starš Adam
s jwžmi zšjmi náklonnostmi vmrwuges
a že my tím prostědtě k pnyowánj a roz-
gjmánj nastáwagjeho lewšj° jwora pro-
buzowáni bhwáme: že nás trápeniwvču-
gj abychem Bohu náležjtau stáwu dáwa-
li, a wewšem ho wychwalowali: že táž
trápenj nás od wěčného zarracenj odwo-
zugj / a na druhau stranu bážni Boží a
trpělivosti wvčugi: že na člowěta stwo-
řenj bjdne nestuší, Boží maudrosti, ge-
ho radě.

Bůh vsjecko
maudke a spra-
wedlivě řjdi.

Hřhové ná-
šši wěššich po-
tut zaslubugi.

Wjce bjd a
trápenj, y pod-
tat.

o Předmluva

Nestali na
Cířovka vs
trhati Bohu.

Salm 73. 94.

Proč Bůh tak
divně promě-
ny a metelice
na Svět do-
paušly.

Bůh není přis-
tman hřícha.

Proč Bůh
snáší nestlechy
tj. sly.

ho radě a saundům vrhati: takové vrha-
né důtky, že z přetváraceného saundu howad
ných a nesmyslných lidí pocházejí / kteréž
duch Páně gatž Ziaľm LXXIII. a XCIII.
svědčí, dávno potupil: proměny a smisse
nice, kteréž se w skutcích Bojstých spa-
rkují, pro zachování tohoto světa, že sau-
nerobnutečně potřebné: že Bůh divně
proměny a smissentice na Svět pro wš-
borný konec dopaušty: že před Bohem
nic se náhodau, aneb manj státi nemůže:
že Bůh není původem hřícha, než toliko
hřisťníka, pro vykonání svých spravedli-
vých saundů, poživá: že w skutcích lid-
ských dílo Boží, od díla lidského a ďabel-
ského rozšassně odděleno býti má: že Bůh
nestlecherný do času trpělivě snáší, aby
porom své odládaný, y dlaně shovivá-
ní, přisnostj pokut spravedlivých vrcho-
vatě mlahradil.

A Kteréžto odpovědi přičinami pod-
starymi, a důvody nepohnutečnými
Knížka tato tvrdí / příklady a podoben-
stvi: pětně wšsvětluže / tak aby odvře-
coně a nepřátelé opatrování Bojstého,
bez wšmůny, více a více přemoženi ži-
stávali.

A Čtvrté a poslední částce Knížka ta-
to patrně

Čtenář.

ro patrně vřazuje, y rozmanitými podo-
benstvími vysvětluge / gak gest velmi
poctebné w Chtwi, zdawé a pravé vše
ny o Opátrowání Božském / a z těch po-
tom gisté jawířny wywodj / abychem zná-
ti mohli, gakhch vřiků z něho nabýwa-
ti máme: totiž, že ono nas pravému po-
znání Božímu wyvěuge / wšra násse že se
střže ně mnozí, syli a stvřuge / že ono
nás proti nepřelgakým pokussen m. irře-
liwosti, důwěrnosti a naděgi ohraňuje, y
opátrowe / k wěčnosti za dobrodijnj Bo-
žské přiwodi / a w geho báni zdřuge. Za
tím předkládá vobožný spůsob dobře vřj-
wání Božského opátrowání: totiž, aby se
každý Bohu w wřimnosti a wěženosti
modlíwal / a powinnost w swém powolá-
ní bedlivě wykonáwal: prostředkům od
Boha zachováni, křizních aby s vobo-
žnosti náležiti vříwal / ale wškládaním
mních naděge je nevjíwal. Naposledy
wšech wřadech a swěstkě posta-
wených aby w wykonáwaní swého powo-
láni Boha opatrowati následowali, shaj-
ně napomíná.

A toto wš přitom wěděti máš, Čte-
nátí vobožný / chcešli tento list wřez-
dešli pokogně a bezpečně wěsti, že tohoto
vřej

Summa
et brevis tractatus
de perfectione
huiusmodi
in Christi.

Iter ad bonum
vivendi ma-
ne Opac co-
wání Božs-
ho.

- 1.
- 2.
- 3.

Konec tohoto
to vřej / aby
ho člowec
lentěně wřj-
wal.

E

vřej

oe Předmluva

Čím člo vět
od hřesnění od
weden býwá.

včeni není ten konec, aby ge toliko znal, a
w své paměti složil, a potom o něm ozdo-
bně promlouwati uměl: než tohot ono od
tebe y každého wěrně^o wyhledáwá, aby ge
w svém žiwotě w swých radách, w před-
sewjzích a wisseligatých gednáních, stu-
tečně profagoval. Nebo, ať ku příkladu
toho frátce došojm, člowěk kterhž wj, že
před Bohem spravedlivým Saudecm,
přisluhám pro zlé mstřilem, žádná myšle-
ni, žádná mluweni, žádná činění zagná-
negsau, ten tak snadno a leheč hřesiti, a
milsedenstw Božího sle wžíwati nebude.
Zase, kterhž w powolání swém stog, a ge
bedlivě wykonáwá, wěda že Bůh o něho
Děowstau péči má, z toho předsewjzei
pogednau nemýtroči, by třeba žádného
práva nebylo. Ale kterhž bežděf aneb z mu-
sseni dobře čini, aneb w swém předsewjzei
lidem se zalibiti hledi, při takowých má-
lo se prawě cnoti a pobožnosti nacházh.
Zawist přeho
přičinai ane
wřucná.
Zawist pak, kteráz w tomto Swětě we-
litých bauři gest přičinai, což snáze mů-
že protiř, jako na tom wstření a zgřstě-
ni: že Bůh své gednomu každému mau-
dke rozděluge, a že žádnému ne náhodau,
bei aeho wále, kteráz ani Plamati ani
Plamána býti nemá, nepřicházh. Sto-
gim

Čtenář.

gříši na nižším stupni, a domníváš se že
by vyššího hoden byl a gnuému toho zá-
vidíš / zdaž proti Bohu budeš se smí-
stávat / aneb by se třebaš stávil. zdaž to,
čehož gnuému závidíš, Bohu zmoch n-y-
dřeš? Ež spůsob gest pŕocování pŕichy
a žádosti slávy a povýšení. Když zágist
člověk myslí, že vssekro cožkoli má od Bo-
ha vzal: cožby ho pŕošim, leč zhotadit
nerozum, kupšše ponaučení, zvlášť ne-
domého, že gest povinen to dobrodiní vo-
znávat, n s wděčností vŕedgínšim obla-
stovat? Bůh zágist na zurné se bu-
vá, a pŕisnšim se protiví / nenděčim
pak vssekro v okamžetí pogodnan může
odgiti: To pak nevrěšš v tomto životě
dobré, totiž myslí spokogeni, tak aby se a-
ni odpornými věcmi, gatkoli těššmi a
nenadálšmi neformautila, ani stasšim
mi nenadšmala / odkud člověku vřigiti
může, nežli z jnámostí Božského Řizení
a vŕatování / vědačšmu že on vssekro
maudke řidí, a spravedlivě čini? Na ac-
hož vůli kdož nevrěstává, ten se maudkeg-
šim a spravedlivěgšim nad Boha čini:
kdož se protiví, ten pŕoci ošnu se vrěčuje,
a sebe k zahynutí pŕivodi. Nebo kdož se
pŕo spravedlivě pokusí zpauz, ten sobě

Čim se pŕo-
cuge pŕo-
pŕi člověku

E ij

swait

— Předmluva —

*Báweť před
mluvy této.*

svau zarputilostí toliko trestáni přisuzá-
ho své volně přidává: kdož pak ztuffeni
netrpělivě snáší, ten o forunu trpěli-
sti přichází. K tomu tedy chci tato Kni-
ka, již oznámením pořádkem sepsaná, v
tv sobě v čemerém rozdílu, ty hlavní a
podstatné věci zaviragich, směřuje a k
takovému konci vede: kteráž aby tobě
Bohabogů Etenáři k oslawování své
na Božího a duše tvé spasení prospěšně
sloužila / tohož já tobě od toho, kterých
věcera a dnes, ten tš na věky věkův gest
a jústává, to gest od Pána Jezu Kry-
sta, vřímě winsluji a žádám.
Měj se dobře a Bo-
ha se bog.

Epis